

2. Participatie

Het harmonisch parkbeheer streeft naar een duurzame, dynamische en kwaliteitsvolle ontwikkeling van groenobjecten en speelt maximaal in op de verschillende maatschappelijke behoeften. Daarom wordt groot belang gehecht aan een maximale betrokkenheid van het publiek bij het besluitvormingsproces, dit om het parkbeheer af te stemmen op meerdere met elkaar verzoenbare functies en een stevig maatschappelijk draagvlak op lange termijn te creëren.

Dit hoofdstuk vormt de aanzet voor de participatieprocedure, dat een aantal vragen beantwoordt en aangeeft welke de actoren zijn die bij de procedure moeten betrokken worden en op welke wijze de communicatie met hen kan verlopen.

2.1. Huidige en toekomstige gebiedsgebruikers en betrokkenen

2.1.1. Gebiedsfuncties

Om de toekomstige gebruiksfuncties te kunnen definiëren moet men inzicht hebben in het huidige gebruik en de toekomstige parkfuncties. Het studiedeel van het beheerplan verschaft dit inzicht en toont de draagkracht en de gebruiksmogelijkheden van het park. Als eerste stap naar een functieomschrijving werden de huidige gebruikersgroepen in beeld gebracht en werd nagedacht over mogelijke (toekomstige) doelgroepen (zie verder).

De volgende hoofdparkfuncties zijn gedefinieerd:

1. ontspanning en verpozing
2. actieve, maar niet plaatsgebonden sporten
3. organisatie van evenementen
4. uitlaten van honden

2.1.2. Gebruikersgroepen

Eén van de doelstellingen van de participatie is te achterhalen welke (groepen van) mensen van het park gebruik maken.

Om na te gaan welke de huidige en mogelijk toekomstige gebiedsgebruikers (= begunstigden) zijn, werd navraag gedaan bij de beheerder en de verschillende gemeentelijke diensten.

De volgende gebruikersgroepen werden vastgesteld :

- *leerlingen* uit de naburige scholen, meestal in klasverband, gebruiken het park voor allerlei sport- en spelactiviteiten.
- *omwonenden*, gebruiken het park om te verpozen of om de hond uit te laten.
- *toevallige bezoekers* omvatten een ruime groep van doorgaans individuele personen die het park op weg naar elders doorkruisen of een kort bezoek afleggen wanneer zich de gelegenheid voordoet, tijdens pauzes bezoeken sommigen het park om zich kort te ontspannen of een maaltijd te nuttigen; tot deze groep kunnen ook personen of groepen worden gerekend die de kasteelsite bezoeken al dan niet in combinatie met andere bezienswaardigheden in de stad of op doortocht naar elders.
- *organisatoren* van eenmalige of jaarlijks terugkerende manifestaties.

- *jeugdverenigingen*
- *natuurverenigingen*

2.1.3. Definiëring gebruikersgroepen

Uitgaande van de hiervoor beschreven (potentiële) gebruikersgroepen, wordt een selectie gemaakt van mogelijke actoren. Hieruit kan een selectie worden gemaakt van diegenen die actief kunnen bijdragen tot de toekomstige functiedefiniëring van het park. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen:

1. de actoren die een rechtstreekse invloed hebben op de gebiedsontwikkeling en/of deze beleidsmatig kunnen sturen (=betrokkenen).
2. de actoren die van het gebied gebruik maken zonder dat ze op de ontwikkeling en het beheer een directe invloed hebben (=begunstigden).
3. de actoren die enkel in de marge met het park(beheer of -gebruik) te maken hebben maar die de aantrekkingskracht kunnen verhogen of omgekeerd belang hebben bij bepaalde parkfuncties (=externen).

2.1.3.1. Actoren met rechtstreekse invloed op de gebiedsontwikkeling

In samenspraak met de opdrachtgever en het stadsbestuur is een selectie gemaakt van betrokkenen bij de gebiedsontwikkeling. Dit zijn de actoren die een rechtstreekse invloed hebben op de gebiedsontwikkeling of deze beleidsmatig kunnen sturen.

Hiertoe kunnen de volgende groepen worden gerekend:

eigenaar

- stad Waregem

beheerverantwoordelijken

- milieudienst
- groendienst

in het gebied actieve gebruikersgroepen (d.w.z. voor hun activiteit structureel aan het gebied gebonden)

- uitbater tea-room kasteel

beleidsmatig betrokkenen – stedelijk niveau

- dienst info – toerisme & feestelijkheden
- dienst stedenbouw
- stedelijk archief

beleidsmatig betrokkenen – gewestelijk niveau

- ANB (Agentschap voor Natuur en Bos)
- R-O Vlaanderen - Onroerend Erfgoed

overkoepelende groepen of overlegorganen

- GECORO
- MINA-raad

toezichthoudende diensten

- lokale politiezone MIRA

2.1.3.2. Actoren die van het gebied gebruik maken

De begunstigden zijn de actoren die van het gebied gebruik maken zonder dat ze op de ontwikkeling en het beheer een directe invloed hebben. Ze vormen de doelgroepen waarop de gebiedsfuncties worden afgestemd. Aan de hand van een lijst van gemeentelijke verenigingen en instellingen is een

selectie gemaakt van mogelijke begunstigden. De volgende groepen worden tot de begunstigden gerekend:

- inwoners/omwonenden (buurten, stad)
- maatschappelijke belangengroepen
- scholen
- jeugdbewegingen en jongerengroepen
- sociaal-educatieve organisaties
- milieu- en natuurverenigingen

2.1.3.3. Actoren die enkel in de marge met het park(beheer of -gebruik) te maken hebben

Deze categorie is veeleer beperkt, maar kan in de toekomst aangroeien indien een relatie met het park tot stand komt of de band wordt versterkt. Momenteel kunnen de volgende groepen hiertoe worden gerekend:

- horecazaken
- toeristische organisaties (andere dan de reeds vermelde onder 2.1.3.2.)

2.2. Doelstelling van het participatieproces

Alvorens een beslissing kan worden genomen betreffende de aard en de samenstelling van de participanten moeten de doelstelling(en) van het participatieproces duidelijk zijn. Uitgaande van de opdrachtschrijving is de belangrijkste doelstelling het achterhalen van doelgroepgebonden wensen en verwachtingen teneinde na te kunnen gaan welke mogelijkheden het park biedt of kan bieden om hieraan tegemoet te komen.

Van meet af aan wordt aan de deelnemers duidelijk gesteld dat het de bedoeling is van de participatieprocedure om meningen en standpunten te achterhalen, teneinde de mogelijkheden te evalueren in functie van de toekomstige inrichting en beheerplanning van het park. Niet alle wensen en verwachtingen kunnen evenwel worden ingelost. Uit het overlegproces kunnen immers tegengestelde wensen en verwachtingen voortkomen en er moet in dat geval worden nagegaan welke standpunten aansluiten dan wel interfereren met de algemene beleidslijn van het harmonisch parkbeheer.

2.3. Samenstelling van de participatiegroep

Op basis van de inventarisatie van de betrokkenen, begunstigden en externen (zie § 2.1.3.) wordt een selectie gemaakt van de belangrijkste doelgroepen die bij het verdere planproces betrokken kunnen zijn.

Er kan een onderscheid gemaakt worden in het projectteam en de klankbordgroep.

Het projectteam bestaat uit vertegenwoordigers van de groep van betrokkenen en bestaat uit volgende afgevaardigden:

- Peter Desmet (schepen van groen)
- Koen Himpe (R-O Vlaanderen - Onroerend Erfgoed)
- Sandrin Coorevits (stedelijk archief)
- Veerle Teirlynck (milieudienst)
- Francky Van den Heede (groendienst)
- Ilse Vansteenkiste (externe zaken)
- Bart Van Waelderden (milieudienst)

De klankbordgroep dient om de niet rechtstreeks betrokkenen en de zogenaamde bevoorrechte partners te consulteren en te horen over de planvoorstellen. Het bestaat uit vertegenwoordigers van begunstigen en geïnteresseerden.

2.4. Participatietechnieken

Het publiek kan op verschillende niveaus in het planproces betrokken worden. Door de opdrachtgever werd duidelijk gesteld dat het participatieproces er vooral op gericht wordt wensen en behoeften te achterhalen en toekomstige ontwikkelingen hierop maximaal af te stemmen. Daarom wordt het participatieproces toegespitst op de detectie van meningen, standpunten en wensen i.v.m. de toekomstige gebiedsontwikkelingen.

Dat maakt dat ervoor gekozen wordt het zwaartepunt van de inbreng op het vlak van inspraak te leggen op het ogenblik dat het voorlopig beheerplan afgerond is. Het overleg moet aanvullingen en/of bijsturigen mogelijk maken.

De verschillende participatietechnieken worden hierna toegelicht.

2.4.1. Overleg met het projectteam

De stad Waregem is de beslissende partij wanneer het erom gaat keuzes te maken. Ze wordt daarbij ondersteund door de gewestelijke en stedelijke diensten die rechtstreeks betrokken zijn bij het parkbeheer in hoofde van hun juridische verantwoordelijkheid. Deze actoren zijn vertegenwoordigd in het projectteam. Het projectteam moet alle partijen omvatten die over de gehele lijn het planproces kunnen sturen. De huidige vertegenwoordiging blijkt hieraan te voldoen.

Het overleg met het projectteam gebeurt op het ogenblik dat de verschillende fases in het planproces worden afgerond. Dit is na het voorlopig beheerplan en na het definitieve beheerplan. Door middel van een powerpointpresentatie en mondelinge toelichting op het terrein (terreinwandeling), wordt overleg gepleegd met het projectteam. Eventueel kunnen nadien opmerkingen schriftelijk overgemaakt worden.

2.4.2. Overleg met de klankbordgroep

De resterende actoren die beleidsmatig een inbreng kunnen leveren, en tot de klankbordgroep behoren, worden op volgende manieren benaderd, nl.

- door een uitwisseling van visies tijdens een powerpointvoorstelling
- door een terreintoelichting – en discussie

De ene techniek kan de andere aanvullen. Een powerpointvoorstelling verschaft inzicht in de verschillende visies en voorstellen en levert aanknopingspunten voor de terreintoelichting – en discussie waar de visies met elkaar worden geconfronteerd en van gedachten kan worden gewisseld.

De samenstelling van de groep van geïnteresseerden (klankbordgroep) wordt gekoppeld aan een aankondiging vooraf door de Milieudienst.

Volgende bronnen werden gebruikt:

- aankondiging in het stedelijk infoblad. Door vooraf in te schrijven (bv. telefonisch of via e-mail) wordt een beeld bekomen van de grootte en samenstelling van de groep
- aankondiging op de website (www.waregem.be)
- rechtstreeks contact
- opmaak van een folder met inschrijvingsstrook

Volgende groeperingen werden aangeschreven:

- gemeenteraad
- milieuraad
- omliggende scholen
- jeugdverenigingen Waregem
- aanpalende eigenaars en gebruikers
- werklieden park
- Natuurpunt (Vleermuizenwerkgroep)
- Heemkundige kring
- Witte spreekw
- Schakel
- organisatoren van de terugkerende evenementen
- gidsenkring
- werknemers stad Waregem (cultuur - toerimse - jeugd - internationale samenwerking)

Thema van de wandeling is 'Samen denken over de toekomst van de groene long van Waregem'. De doelstelling van de participatie wordt toegelicht, alsook de plaats en uur van deelname.

De deelnemers krijgen tijdens de wandeling de kans opmerkingen te geven aangaande de gebruiksmogelijkheden en het beheer. Het voorstel heeft daarom enkele aspecten gemeen met een terreindiscussie. Aan de wandeling gaat een korte introductie via powerpoint vooraf. Indien nadien de belangstellenden nog opmerkingen hebben, dan kunnen deze aan de Milieudienst overgemaakt worden.

2.5. Praktische organisatie participatieproces

Om voornoemde voorstellen te concretiseren, is een stappenplan uitgewerkt dat de opeenvolgende fasen weergeeft:

- Toelichtingsvergadering met het projectteam (powerpointpresentatie en mondelinge toelichting) over het voorlopig beheerplan, gevolgd door een terreindiscussie: 21 augustus 2007
- Toepassing voorgestelde participatiemethodes en -technieken (uitnodiging vertegenwoordigers klankbordgroep)
- Toelichtingsvergadering klankbordgroep (powerpointpresentatie) en terreintoelichting en – discussie over het voorlopig beheerplan: 22 september 2007
- Overleg met het projectteam m.b.t. participatie projectteam en klankbordgroep: via e-mail
- Toelichtingsvergadering aan het College van Burgemeester en Schepenen over het voorlopig beheerplan (powerpointpresentatie en mondelinge toelichting) en vaststellen ontwerpplan: 13 december 2007
- Toelichtingsvergadering aan de milieuraad van het ontwerp van het definitieve beheerplan (powerpointpresentatie)
- Toelichtingsvergadering aan de gemeenteraad van het ontwerp van het definitieve beheerplan (powerpointpresentatie)
- Toelichtingsvergadering met het projectteam (powerpointpresentatie en mondelinge toelichting) over het definitief beheerplan

2.6. Resultaten van het participatieproces

2.6.1. Resultaten van het overleg met het projectteam

De eerste tussentijdse vergadering m.b.t. het 'Parkbeheerplan Park Casier (Waregem)' had plaats op 21 augustus 2007. Van de opmerkingen die door de stuurgroepleden werden gemaakt, werd een overzicht gemaakt.

Op 22 september 2007 werden tijdens een terreintoelichting aan de klankbordgroep bijkomende opmerkingen genoteerd. De Stad Waregem ontving eveneens schriftelijke reacties via e-mail. Hiervan werd een samenvatting gemaakt.

Op het tussentijds rapport werden nadien nog door de stad Waregem (18 oktober 2007) en de R-O West-Vlaanderen – onroerend erfgoed (15 oktober 2007) schriftelijk opmerkingen geformuleerd.

Op 13 november werden door de stad Waregem nog bijkomende opmerkingen geformuleerd. Het betrof conclusies rond discussiepunten.

Enkele belangrijke aandachtspunten zijn:

- archeologisch patrimonium is van belang
- belangrijk zijn de verschillende fasen van de parkopbouw en –aanleg
- de knelpunten moeten ook gedetecteerd worden vanuit de analyse van historische gegevens
- behoud van zichtassen en historisch patrimonium
- beheer van groene elementen (graslanden, bossen, ...) volgens principes van harmonisch parkbeheer
- beheer vijver met uitlekplaats voor het slib
- hiërarchie van de paden met aangepast beheer dient uitgewerkt te worden
- de inkom aan de M. Windelsstraat, Markt en de Stationsstraat dient geherwaardeerd te worden
- rozentuin is arbeidsintensief en past niet in het concept van een Engelse landschapstuin
- herlocalisatie van de groendienst bij renovatie van koetshuis
- aanpassing openingsuren is noodzakelijk
- fietsenstallingen dienen ingekaderd te worden

2.6.2. Resultaten van het overleg met de klankbordgroep

In het totaal waren 53 personen aanwezig op de terreinwandeling van 22 september. Na een korte powerpointpresentatie die rond 9u30 startte, werd een toelichting van het beheersplan en de waarden van het park gegeven. De terreinwandeling eindigde om 11u15.

Tijdens de terreinwandeling en –toelichting van het beheersplan op 22 september 2007 met de klankbordgroep, werden de opmerkingen genoteerd. De Stad Waregem ontving eveneens schriftelijke reacties via e-mail. Alle opmerkingen werden verwerkt per rubriek en hieronder weergegeven.

Natuurwaarden

- aanleg van enkele houtmijten
- constante vervanging van zieke of oude bomen
- meer waterplanten van diverse aard (vijver)
- aanleg van een kleinschalige waterzuiveringsinstallatie
- Konijnen en Karpers afvangen
- aanleg van een insectenwand, bv. ter hoogte van de boomgaard

Patrimonium

- naast de paardenstallen ook de hondenhokken en de bijgebouwen restaureren
- historische aftakking van de Gaverbeek aan het pompmolentje terug uitgraven zodat het molentje zijn oorspronkelijke functie weer kan vervullen; gazon erachter bereikbaar maken via bruggetje

- herinrichting ingang M. Windelstraat en omgeving:
 - * positieve reacties
 - * mogelijkheid tot aanleg moestuin onderzoeken (bv. mogelijkheid tot samenwerking-onderhoud door 'Werk voor Volkstuinen Waregem')

Infrastructuur

- wandelpaden verbeteren (vaak te modderig of te nat, pad aan Stationstraat moeilijk toegankelijk voor rolstoelen)
- zitbanken proper houden
- verdwenen of beschadigde naambordjes bij waardevolle bomen vervangen
- informatieborden plaatsen over de historische toestand van het park (cfr. pompmolentje)
- boogbrug herstellen en beter toegankelijk maken

Toegankelijkheid

- langere openingsuren van het park: na zonsondergang is het park gesloten, maakt avondwandelingen vaak onmogelijk
- beperkt parkeren voor gehandicapten ter hoogte van de paardenstallen mogelijk maken

Recreatie

- ijspiste zorgt voor overlast bij omwonenden
- fietsers en auto's niet toelaten in park

Cafetaria

- liever wat minder duur met betere bediening en de mogelijkheid tot reserveren voor groepen, ook na 15 u.